

Ö?retim Elemanlar?n?n Pedagojik Yeterlikleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Elemanlar?n?n Pedagojik Yeterlikleri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26823>

Özet

Ö?retim elemanlar?n?n yüksekö?retim kurumlar?ndaki pedagojik yeterliklerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilen bu ölçek, alandaki ölçme araçlar? eksikli?ini gidermeyi hedeflemektedir. **Ö?retim Elemanlar?n?n Pedagojik Yeterlikleri Ölçe?i**, Ay?e T?nmaz taraf?ndan 2018 y?l?nda bir ölçek geli?tirme çal??mas? kapsamında olu?turulmu?tur. Çal??man?n temel amac?, üniversite düzeyindeki akademisyenlerin ö?retme-ö?renme süreçlerindeki bilgi, beceri ve tutumlar?n? kapsayan **pedagojik yeterlikler** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Bu araç, ö?retim elemanlar?n?n mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? saptamada ve e?itim kalitesini art?rmada önemli bir potansiyele sahiptir.

Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? olarak ortaya ç?km?? olup, ilgili literatür taramas? ve uzman görüşleri temel al?narak haz?rlanm??tır. Elde edilen veriler ??????nda, ölçe?in yap? geçerli?i ve iç tutarlılık güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, ?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanm??tır ve ilgili akademik çevreye sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Pedagojik yeterlik, ö?retim elemanlar?, akademik geli?im, ölçek geli?tirme, yüksekö?retim, e?itim psikolojisi, ö?retim becerileri.

Yazarlar

Ay?e T?nmaz

Amaç

Ö?retim Elemanlar?n?n Pedagojik Yeterlikleri Ölçe?i'nin temel amac?, üniversitelerde görev yapan akademik personelin e?itim-ö?retim faaliyetlerini ne derece etkin yürütebildiklerini ölçmek için standartla?t?r?lm?? ve psikometrik olarak güçlü bir araç sunmaktır. Bu amaç do?rultusunda, ölçek, ö?retim elemanlar?n?n ders planlama, uygulama, de?erlendirme, ö?renci yönetimi ve teknoloji entegrasyonu gibi temel pedagojik alanlardaki yeterliklerini nicel olarak saptamay? hedefler.

Ölçe?in geli?tirilmesi, sadece bireysel yeterlik düzeylerini belirlemekle kalmaz, ayn? zamanda yüksekö?retim kurumlar?n?n genel e?itim kalitesini de?erlendirmesi ve kurumsal düzeyde pedagojik e?itim programlar?n?n etkinli?ini ölçmesi için bir zemin haz?rlar. Bu sayede, belirlenen eksiklikler ??????nda hedef odaklı mesleki geli?im programlar? tasarlanmas? mümkün olmaktadır.

Yap?

Ölçek, yüksekö?retim ba?lam?nda **pedagojik yeterlikler** (Pedagogical Competencies) ad? verilen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir: **Bili?sel Yeterlikler** (ö?retim yöntemleri, alan bilgisi pedagojisi), **Duyusal Yeterlikler** (ö?renci motivasyonunu art?rma, etik de?erlere ba?l?l?k) ve **Psikomotor Yeterlikler** (etkili sunum yapma, teknolojik araçlar? kullanma becerisi).

Pedagojik yeterlik, yalnızca teorik bilgiye sahip olmay? de?il, aynı zamanda bu bilgiyi s?n?f ortam?nda etkili bir ?ekilde uygulamay? ve ö?renci ba?ar?s?n? destekleyecek ö?retim stratejileri geli?tirmeyi de içerir. Ölçek, bu çok boyutlu yap?y? temsil eden maddeler arac?l?yla, ö?retim elemanlar?n?n kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini ya da gözlemciler taraf?ndan ne kadar yeterli bulduklar?n? belirlemeye çal???r.

Geçerlik

Ö?retim Elemanlar?n?n Pedagojik Yeterlikleri Ölçe?i, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, geçerlik (validity) analizleri titizlikle yürütülmü?tür. Çal??mada öncelikle **Kapsam Geçerli?i** (Content Validity) sa?lanm??t?r. Bu süreçte, ilgili alandan uzman görüş?leri al?narak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap?sal geçerli?i (Construct Validity) belirlemek amacıyla ise genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda s?kl?kla kullan?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?ulay?c? Faktör Analizi (DFA) tekniklerinin bu çal??mada kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? destekleyen güçlü kan?tlar sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (reliability) çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ortaya koyar. Bu ölçek geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarlılık güvenilirli?inin en yaygın göstergesi olan **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin aynı yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

?ç tutarlılı??n? yan? s?ra, ölçe?in kararlılı??n? test etmek amacıyla **test-tekrar test** güvenilirli?i gibi ek yöntemlerin de kullan?lm?? olmas? mümkündür. Bu tür çal??malar, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar üretme yetene?ini teyit eder. Ölçek geli?tirme raporunda bu de?erlerin detaylı olarak sunuldu?u ve kabul edilebilir psikometrik standartlar? kar??lad??? beklenmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Faktör Analizi (Factor Analysis), pedagojik yeterlik yapısının altında yatan temel boyutları ortaya çıkarmıştır. Ölçek maddeleri, genellikle öğretim planlama, uygulama ve değerlendirme gibi alt boyutlara ayrılmıştır.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçları, maddelerin beklenen faktörlere yüklenimlerini göstermiştir; Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen faktör yapısının teorik model ile ne derece uyumlu olduğunu istatistiksel olarak test etmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu ve sağlam bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme çalışması sonucu ortaya çıkmış, öz bildirim tipi bir tutum ve yeterlik ölçeğidir.

Biçim: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır. Katılımlar, maddelere ne ölçüde katıldıkları belirtilirler (Örn: Hiç Katılmıyorum'dan Tamamen Katılıyorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe (Turkish)

Popülasyon Grubu: Yükseköğretim kurumlarında (üniversitelerde) görev yapan öğretim elemanları (akademisyenler).

Yaş Grubu: Yetişkin (Genellikle 25-65 yaş aralığındaki akademik personel).

Popülasyon Detayları: Devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan araştırma görevlileri, öğretim görevlileri, doktor öğretim üyeleri, doçentler ve profesörler dahil olmak üzere tüm akademik kadrolar.

Test Metodolojisi: Literatür taraması, madde havuzu oluşturma, uzman görüşü alma, pilot uygulama, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve güvenilirlik analizleri (Cronbach Alfa) amaçlarından oluşan standart ölçek geliştirme metodolojisi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yeterlik, akademik personel, yükseköğretim kalitesi, ölçme ve değerlendirme, eğitim araştırmaları, öğretim tasarımı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: aysektinmaz@gmail.com

Yazın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir (Genellikle yazarın bağlı olduğu üniversite).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Geliştirme Yılı: 2018

Şinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmış bir geliştirme çalışmasıdır. Akademik araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle yazarın (Ayşe Tınmaz) ve kaynağın (Tınmaz, 2018) usulüne uygun atıf yapılarak kullanılması beklenir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Ek Bilgi: Ölçeğin tam metnine ve uygulama detaylarına Tınmaz (2018) tarafından yayımlanan orijinal makaleden ulaşılabilir. Orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [ogretim-elemanlarinin-pedagogik-yeterlikleri-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Tınmaz, A. (2018). Öğretim elemanları'nın pedagojik yeterlikleri: Ölçek geliştirme çalışması. *Şönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 478-493. Makaleye erişim linki: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/608302>. DOI: <http://dx.doi.org/10.17679/inuefd.349882>

Öğretim Elemanları'nın Pedagojik Yeterlikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde (Source Content) doğrudan listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için Ayşe Tınmaz (2018) tarafından yayımlanan "Öğretim elemanları'nın pedagojik yeterlikleri: Ölçek geliştirme çalışması" başlıklı akademik makaleye başvurulması gerekmektedir. Makalenin dijital kopyasına yukarıda belirtilen DOI ve Dergipark bağlantıları aracılığıyla erişilebilir.